

Mokinių ir studentų tautinės savimonės ugdymo etniniu instrumentiniu muzikavimu kai kurie aspektai

Vida Palubinskiėnė

Lietuvos edukologijos universitetas, Ugdymo mokslų fakultetas, Muzikos katedra, Studentų g. 39, 08106 Vilnius, vida.palubinskiene@leu.lt

Anotacija. Pastaruoju metu daug diskutuojama ir rašoma apie muzikinio, etninio bei kultūrinio ugdymo kokybės gerinimą. Tačiau ugdyti mokinių ir studentų susidomėjimą etnine muzika pedagogams ypač sunku. Vienas iš pagrindinių pedagogikos tikslų šiandien yra jaunimo etninės muzikinės kultūros ugdymas. Etninis menas – vienas pagrindinių svertų, lemiančių etninio identiteto formavimą globalizacijos iššūkių metu. Etninė muzika, daina, šokis atveria jaunimui vertybes, suteikia gyvenimo estetikos pagrindą. Todėl etnis instrumentinis muzikavimas turi būti puoselėjamas ir skatinamas.

Straipsnyje atskleidžiamas požiūris į instrumentinį muzikavimą etniniais muzikos instrumentais kaip priemonę, padedančią ugdyti etninį ir kultūrinį tapatumą. Nagrinėjamos instrumentinio muzikavimo etniniais instrumentais problemos. Apibendrinami tyrimo rezultatai.

Esminiai žodžiai: *etnis instrumentinis muzikavimas, etnis ir kultūrinis tapatumas, etninė muzika, mokinys, studentas, mokytojas, mokykla.*

Įvadas

Vienas iš pagrindinių pedagogikos tikslų šiandien yra mokinių ir studentų tautinės savimonės ugdymas etnine muzika. Per pastaruosius dešimtmečius iškilo nauja, alternatyvi muzika, į kurios komercinius koncertus susirenka pilni stadionai gerbėjų, nes jie „jaučia tokio žanro muzikos poreikį“, o tai „labai pavojinga dėl galimo klaidingo ar neapgalvoto pasirinkimo, įtakojamo aplinkos veiksnių“ (Voronovienė, 2004, p. 44). Tokia

padėtis pedagogus įpareigoja rimčiau žiūrėti į specialiųjų ugdymo programų rengimą bei jų pasirinkimo mokytiis naudingumą.

Etninė kultūra, liaudies kūryba (folkloras) visais laikais buvo siejama su tautiniu identišku. Tautos į etninę kultūrą atsigręždavo dažniausiai dviem atvejais – savo nevisavertiškumo ir pakilimo laikotarpiais. Galbūt todėl etnokultūriniai tyrinėjimai pradėti mažose šalyse, kurios buvo patyrusios svetimųjų viešpatavimą ir priespaudą. Jau pats faktas, kad kuriame nors pasaulio kampelyje yra tyrinėjama etnografija, folkloras ir visas dėmesys sutelktas į etninę kultūrą, rodo, jog ten jaučiamas poreikis mėginti apibrėžti tos šalies ar rajono žmonių ypatingą identišku. Tol, kol folkloras gyvas žmonėse, nėra poreikio jį gaivinti ar išradinėti. Žmonės gyvena savo kultūrinėje terpėje, kurios pagrindas kasdienybė, ir jiems visai nereikia kolektyvinio identišku simbolių, galinčių suburti grupę ar kažkokį bendrą įvaizdį. Tada, kai kultūra jaučia grėsmę, atsiranda poreikis puoselėti tam tikrus etnokultūrinius dalykus, kultūrinės vertybes išradinėti naujas kultūrinės formas, kurios atspindėtų tai, kas suvokiama kaip charakteringa (Pocius, 1993, p. 9–11).

Tautinio identišku kūrimui naudojamas folkloras tiek pat susijęs su tuo, ką tauta tam tikru laikotarpiu suvokia, kiek ir su tuo, kas yra tikra, autentiška. Ar tokie dalykai bei pažiūros egzistavo ilgai, ar palyginti trumpą laikotarpį – tai, ko gero, neturi jokios reikšmės. Nacionalinis identišku visada bus modeliuojamas pagal liaudies kūrybą (folklorą), nesvarbu, ši yra sena, nauja, autentiška ar sukurta (Pocius, 1993, p. 9–11).

Vienas iš etninio tapatumo simbolių, jungiančių tradicinę ir šiuolaikinę kultūrą, yra muzikavimas etniniais instrumentais. Tradicijos perduodamos iš kartos į kartą, todėl „pakankamai autentišku pavidalu mūsų dienas pasiekė iš seniausių laikų“ (Tarnauskaitė-Palubinskienė, 2009, p. 9). Etninis menas – vienas pagrindinių svėrų, lemiančių etninio identiteto formavimą globalizacijos iššūkių metu. Liaudies muzika, daina, šokis atveria jaunimui vertybes, suteikia gyvenimo estetikos pagrindą. Todėl etnis instrumentinis muzikavimas turi būti puoselėjamas ir skatinamas.

Tyrimo objektas – mokinių ir studentų tautinės savimonės ugdymas etniniu instrumentiniu muzikavimu.

Tyrimo tikslas – ištirti etninio instrumentinio muzikavimo veiksmingumą ugdant mokinių ir studentų tautinę savimonę.

Tyrimo uždaviniai: išsiaiškinti mokinių, studentų ir muzikos mokytojų požiūrį į etninį instrumentinį muzikavimą, atskleisti būsimųjų muzikos mokytojų požiūrį į etninį instrumentinį muzikavimą bendrojo ugdymo mokyklose muzikos pamokoje.

Tyrimo metodai: mokslinės metodinės literatūros apžvalga, anketinės apklausos apibendrinimas bei palyginimas.

Tyrimų metodika ir tiriamųjų charakteristika. Empiriniame tyrime dalyvavo: 2014 m. – Lietuvos edukologijos universiteto Muzikos katedros studentai, 2013 m. – Vilniaus miesto ir rajono bendrojo ugdymo mokyklų mokiniai ir mokytojai, o 2011–2013 m. – entomuzikavimo ir tradicinių amatų vasaros kursų Kelmėje dalyviai. Tyrimui naudota

specialiai parengta anketa (parengė V. Palubinskienė). Buvo apklausti 362 mokiniai, 67 studentai ir 78 mokytojai. Iš viso 507 respondentai. Akcentuotina tai, jog į tiriamąją imtį pateko mokiniai, studentai ir pedagogai iš skirtingų Lietuvos regionų. 33,9 proc. mokiinių mokosi kaimo, 59,2 proc. – miestų, 6,9 proc. – rajonų centrų mokyklose; 30,6 proc. mokytojų dirba rajonų centrų, 69,4 proc. – didžiųjų miestų mokyklose.

Apklausoje dalyvavo įvairų darbo mokykloje stažą turintys mokytojai. Trumpiausiai mokykloje dirbančio mokytojo darbo stažas – vieni metai, ilgiausiai – 30,5 metų. Darbo stažo vidurkis – 16,5 metų.

Pagal pedagoginę kvalifikaciją tyrimo imtyje dominuoja asmenys, turintys vyresniojo mokytojo pedagoginę kvalifikaciją (1 lentelė).

1 lentelė. Mokytojų pasiskirstymas pagal kvalifikaciją (N = 78)

Pedagoginė kvalifikacija	Respondentų skaičius	Procentai
Mokytojai	27	35,0
Vyr. mokytojai	39	50,0
Mokytojai metodininkai	9	11,0
Mokytojai ekspertai	3	4,0
Iš viso	78	100,0

Rezultatai rodo, kad tyrimo imtis nenukrypsta nuo faktinių tendencijų ir parodo muzikos (kanklių, etninės muzikos, etninės kultūros) pedagogų bendruomenės įvairovę.

Tyrimui pasirinkti įvairaus amžiaus (10–17 metų) mokiniai, lankantys meno, muzikos, muzikavimo būrelius bendrojo ugdymo mokyklose ar kultūros centruose, taip pat Lietuvos edukologijos universiteto I–V k. (stacionaro ir neakivaizdinio) muzikos pedagogikos specialybės studentai bei muzikos, etninės kultūros, tikybos, specialybės instrumentų mokytojai (2 lentelė).

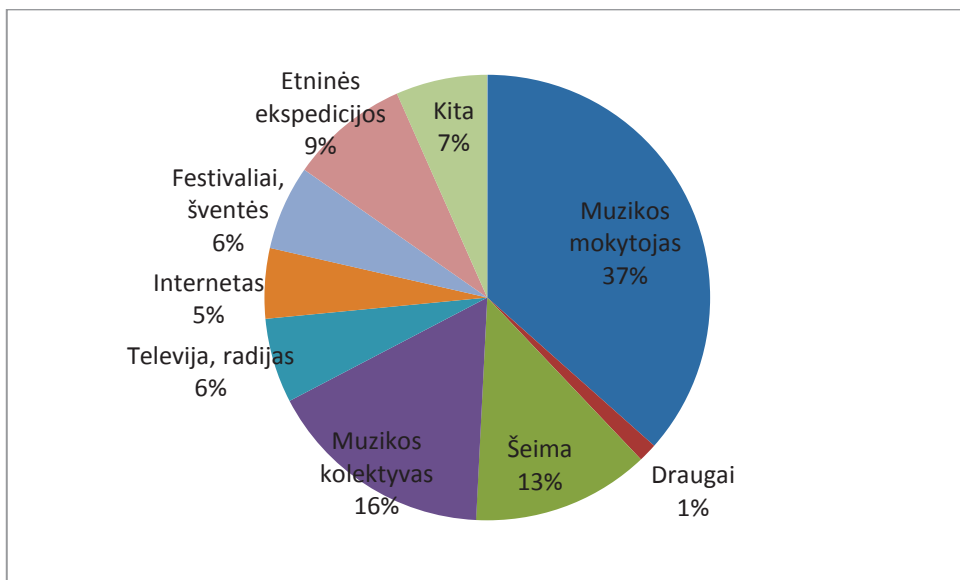
2 lentelė. Respondentų pasiskirstymas pagal išsilavinimą ir lytį (N = 507)

Duomenys	Išsilavinimas	Respondentų lytis	Skaičiais
Mokiniai	IV–IX klasės	Mergaitės	167
		Beraiukai	195
Studentai	I–V kursai	Merginos	48
		Vaikinai	10
Mokytojai studentai	Aukštesnysis	Moterys	8
		Vyrai	1
Mokytojai	Aukštasis	Moterys	67
		Vyrai	11
Bendras respondentų skaičius			507

Pastaruoju metu daug diskutuojama ir rašoma apie muzikinio, etninio bei kultūrinio ugdymo kokybės gerinimą. Lietuvos švietimo reformos gairėse pateiktas vienas svarbiausių šalies švietimo uždavinių – „brandinti asmens tautinę bei kultūrinę savimonę ir nuostatą, kad jis yra ne tik gimtosios kultūros vartotojas, bet ir jos kūrėjas, atsakingas už jos raidą bei etnokultūrinio identiteto išsaugojimą“ (Lietuvos švietimo reformos gairės, 1990, p. 327). Panašiai ši problema sprendžiama ir Lietuvos bendrojo ugdymo mokyklų bendrosiose programose ir išsilavinimo standartuose (2003). Programos įvade kiekvienas tam tikrą dalyką dėstantis pedagogas įpareigojamas užtikrinti mokinių tautinio identiteto išsaugojimą. Tačiau pačioje programoje ši integracija nesukonkretinta, todėl etninės kultūros studijos paliekamos pedagogų nuožiūrai. Tačiau ugdyti mokinių susidomėjimą etnine muzika pedagogams ypač sunku.

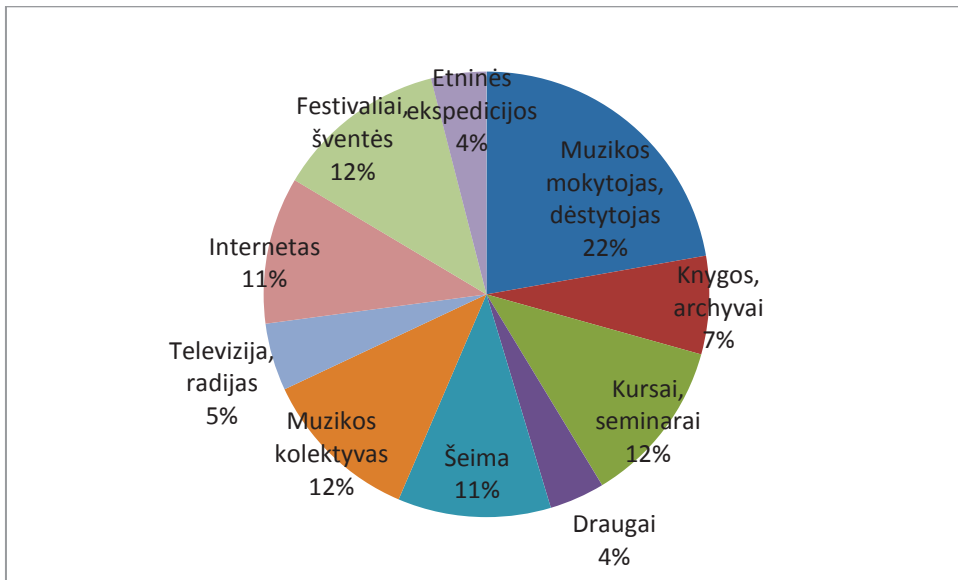
Respondentų atsakymai į klausimą „Ar asmenybės etninio ir kultūrinio tapatumo ugdymas yra problema šiandienos visuomenėje?“ pasiskirstė taip: „taip“ – 72 proc., „ne“ – 9 proc., „nežinau“ – 19 proc. O dėl rūpinimosi jaunimo etninio ir kultūrinio tapatumo išsaugojimu tiriamieji beveik vienbalsiai atsakė teigiamai (95 proc.) ir tik 5 proc. nežinojo, ar to reikia, ar ne. Visi žino, kad tautiškumo problema integruojantis į globalų pasaulį darosi vis svarbesnė ir kad reikia rimtai susirūpinti jaunimo etninio ir kultūrinio tapatumo išsaugojimu, tačiau viskas baigiasi daugiausia tik kalbomis!

Kaip parodė tyrimas, mokinių domėjimosi etnine muzika pagrindiniais šaltiniais išlieka mokytojas (37 proc.), muzikos kolektyvas (ir jo vadovas) (16 proc.), šeima (13 proc.), etninės ekspedicijos (matyt, kai kurie mokytojai jas organizuoja) (9 proc.), festivaliai, šventės (6 proc.), televizija, radijas (6 proc.), internetas (5 proc.), draugai (1 proc.) ir t. t. (1 pav.).

1 pav. Mokinių domėjimosi etnine muzika žinių šaltiniai (N = 362)

Pirmąsias etnomuzikines žinias mokiniai gauna šeimoje (37,8 proc.), darželyje (27,7 proc.), vėliau – mokykloje (34,6 proc.).

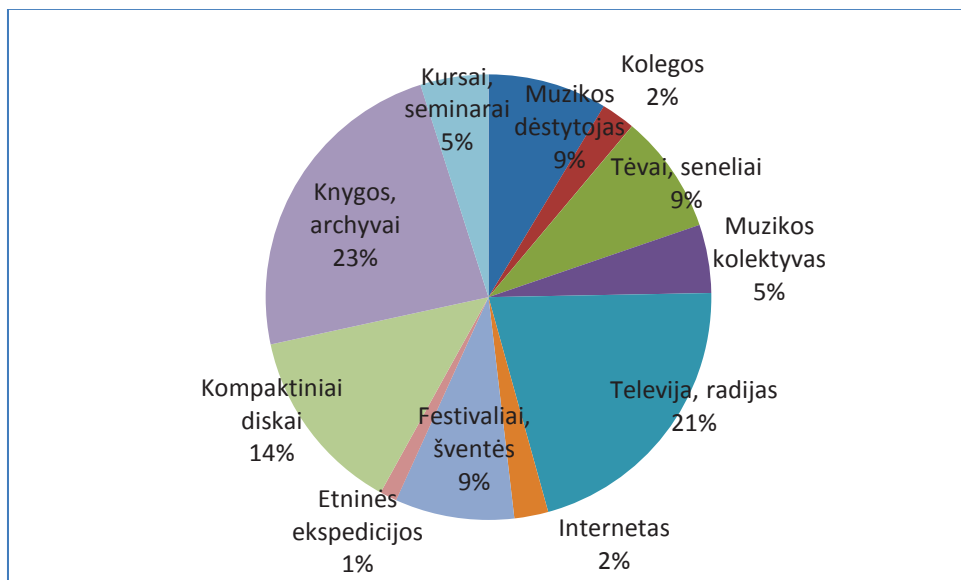
2 pav. Studentų domėjimosi etnine muzika žinių šaltiniai (N = 67)

Studentų domėjimosi etnine muzika pagrindinis šaltinis taip pat yra mokytojas arba dėstytojas (22 proc.), muzikos kolektyvas (ir jo vadovas) (12 proc.), kursai ir seminarai (12 proc.), festivaliai ir šventės (12 proc.), šeima (11 proc.), internetas (11 proc.), kiek mažiau knygos ir archyvai (7 proc.) (2 pav.).

Akivaizdu, kad ir mokiniams, ir studentams pagrindinis etninės muzikos žinių informacijos šaltinis šiandien yra muzikos mokytojas, dėstytojas, šiek tiek žinių suteikia muzikos kolektyvas, tėvai ir seneliai, internetas, televizija ir radijas ir paskutinėje vietoje – draugai bei etninės ekspedicijos.

Labai svarbu, kokiomis priemonėmis muzikos mokytojas pateikia etninės muzikos žinias.

Respondentai nurodė keletą atsakymų. Suprantama, kad mokytojų pagrindinis domėjimosi etnine muzika šaltinis yra knygos ir archyvai (23 proc.), kompaktiniai diskai (14 proc.). Tačiau keista, kad tiek daug mokytojų nurodė radiją ir televiziją (21 proc.), nors laidų skirtų etninei kultūrai yra labai mažai! (3 pav.).

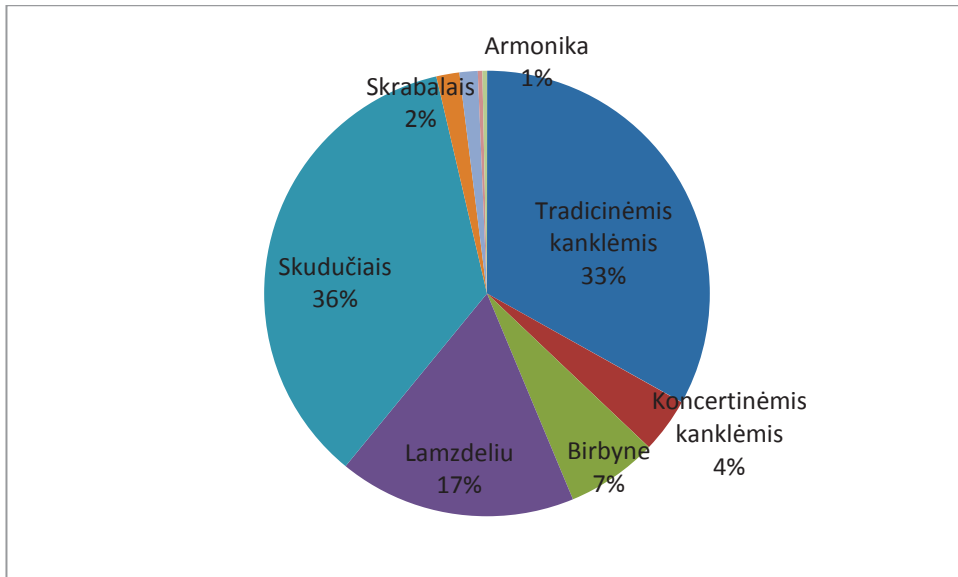
3 pav. Mokytojų domėjimosi etnine muzika žinių šaltiniai (N = 78)

Paskutinį dešimtmetį šalia koncertinių, ypač Aukštaitijoje, jaučiamas modifikuotų tradicinių suvalkiečių, o Žemaitijoje – tradicinių žemaitiškų kanklių renesansas. Šalia seniausio (108 m.) Skriaudžių kultūros namų ansamblio „Kanklės“ (vad. Edmundas Gumuliauskas), Vilniaus mokytojų namų liaudiškos muzikos ansamblio „Kankleliai“ (vad. Daiva Čičinskienė), nepamainomi Dainų šventės Kanklių popietės „Skambėkite, kanklės“ (vad. Lina Naikalienė) Vilniaus Skargos kieme / šv. Jonų bažnyčioje koncerto dalyviai Užpalių (Utenos r.) kanklininkų stovyklos ansamblis „Skambantys kankleliai“ (106 dalyviai, vad. Asta Motuzienė) ir Mažeikių kanklininkų stovyklos ansamblis „Lai skamba žemaitiškos kanklės“ (145 dalyviai, vad. Jolanta Dobravolskienė). Iš viso Kanklių popietės koncerte 2014 m. Lietuvos dainų šventėje „Čia mano namai“ muzikavo apie 600 kanklininkų iš visos Lietuvos!

Ypač džiugu, kad Lietuvoje atsiranda vis daugiau mokytojų ir dėstytojų, tikrų savo tautos patriotų, kurie ne tik muzikos, meno, bendrojo ugdymo ir aukštosiose mokyklose moko kankliuoti, skudučiuoti, bet ir rengia įvairias etninio muzikavimo stovyklas ar kursus bei seminarus, taip prisidedami prie mokinių ir studentų tautinės savimones ugdymo. Galima paminėti daugybę tokių Lietuvos mokytojų bei dėstytojų: Alvyda Česienė, Daiva Čičinskienė, Onutė Šikšnienė, Dalia Rėglaitytė, Jolanta Čepaitienė, Arvydas Kirda, Algytė Merkelienė, Asta Motuzienė, Eirimas Velička ir daugelis kt. Nuo 1988 m. ir straipsnio autorė veda tradicinio kankliavimo kursus Kelmės folkloro centre. Kiekvienais metais juose apsilanko apie 30–50 norinčių išmokti skambinti kanklėmis jaunuolių.

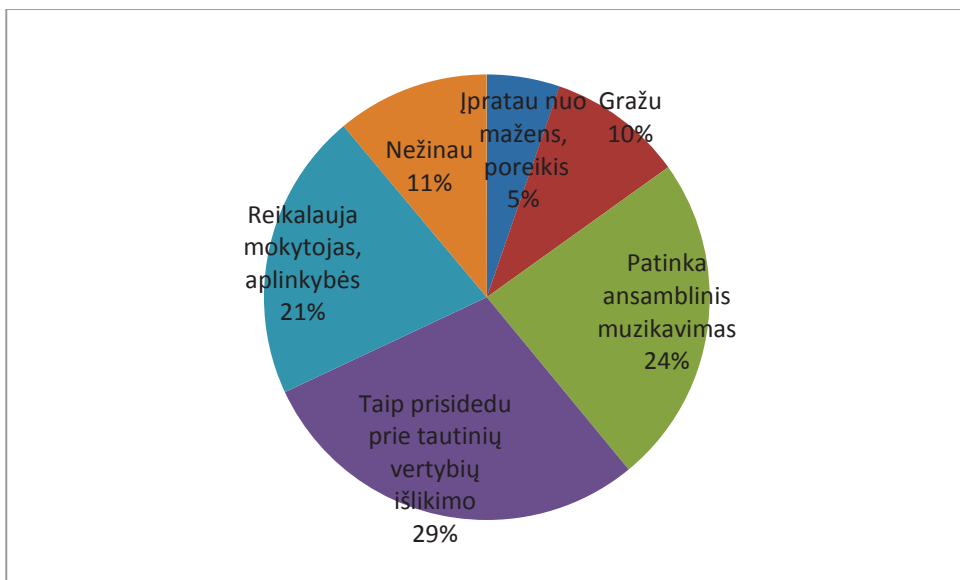
Etninė muzikinė veikla pasidarė viena iš galimų etninės kultūros integravimo formų ugdymo procese. Tai patvirtina ir kanklėmis skambinančių mokinių domėjimasis pasirinktu instrumentu (4 pav.). Apklaustųjų atsakymai raštu leido įvertinti, kuo reikšminga įgyta muzikinė patirtis, kokia grojimo kanklėmis prasmė žmogaus gyvenime, kokia tolesnė šios patirties paskirtis asmenybės sklaidos procese (Prakapavičienė, 2007, p. 57–63).

Dauguma muzikuojančių mokinių anketoje parašė: „muzikavimas etniniais instrumentais man davė pasitikėjimą savimi, muzikinį išsilavinimą, kryptingą popamokinę veiklą, kuri lavino mano kūrybingumą, tautinę savimone, formavo asmenybės bruožus...“ (R. J. anketa); „kankliavimas leido suprasti muzikos grožį, jos subtilią jėgą, pažinti etninę kultūrą, tradicijas...“ (K. K. anketa).

4 pav. Respondentų muzikavimas etniniais instrumentais (N = 507)

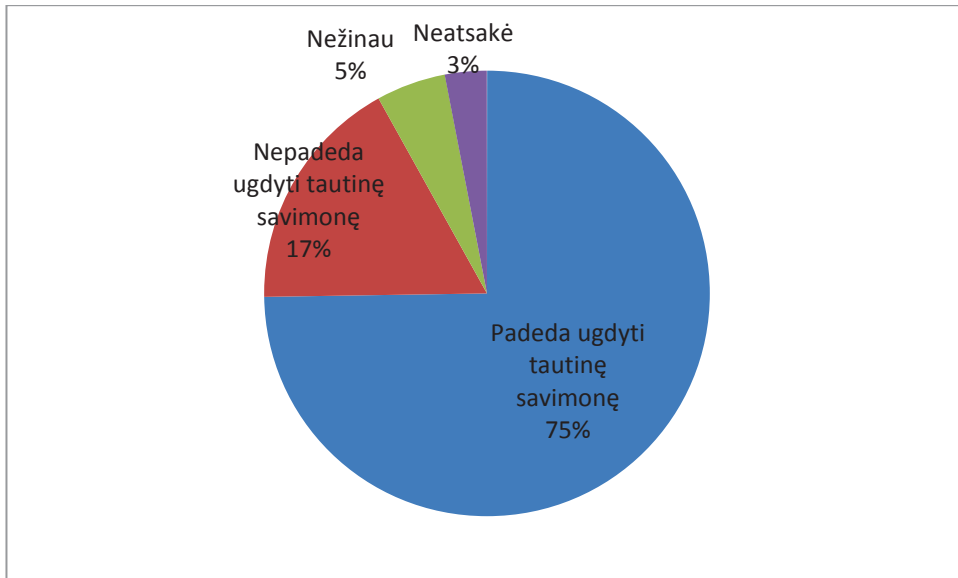
Tyrimų duomenų analizė parodė, kad etninės muzikos tradicijų perimamumą mokiniai ir studentai vertina labai įvairiai.

5 pav. Mokinių ir studentų etninės muzikos tradicijų perimamumo tendencijos (N = 429)

Taigi 29,0 proc. respondentų teigia, kad etninės muzikos mokymusi prisideda prie tautinių vertybių išlikimo, 24 proc. patinka ansamblinis muzikavimas, gana daug (21,0 proc.) apklaustų mokinių ir studentų etninės muzikos mokosi tik todėl, kad to reikalauja mokytojas (dėstytojas) ar aplinkybės. Malonu, kad 10,0 proc. respondentų etninė muzika yra graži ir jie įpratę muzikuoti nuo mažens (5,0 proc.). Deja, net 11,0 proc. apklaustųjų neturi savo nuomonės šiuo klausimu (5 pav.). To priežastis gali būti ir nepakankamas mokinių bei studentų lavinimas, ugdymas. Pasak V. Lepeškieienės, tai nėra tik „lietuviška“ problema. Daugelio šalių švietimo sistemos išgyveno ar tebeišgyvena tarpsnį, kai „pereinama nuo tradicinio prie humanistinio, demokratiško, į vaiką orientuoto lavinimo“ (1996, p. 9).

Įvertinus mokinių ir studentų požiūrį į etninį instrumentinį muzikavimą kaip tautinės savimonės ugdymo būdą, respondentų atsakymai pasiskirstė šitaip (6 pav.): 75 proc. respondentų mano, kad etnis instrumentinis muzikavimas padeda ugdyti tautinę savimonę, tik 17 proc. – kad ne. Kai kurie pažymėjo „nežinau“ arba visai neatsakė. O gal jie nežino, kas tai yra ir kam to reikia (Palubinskienė, 2012, p. 42)!

6 pav. Mokinių ir studentų nuomonė apie etninę instrumentinį muzikavimą (N = 429)

Galbūt ir mokytojai ne visai gerai atlieka savo darbą aiškindami mokiniams ir studentams etninės muzikos puoselėjimo, tęsimo, perdavimo bei estetinių nuostatų ugdymo reikalingumą? (Palubinskienė, Deltuvaite, 2010, p. 30–34).

Kai studentų buvo paklausta, ar jie savo aplinkoje (namuose, darbe, su draugais, pažįstamais) aptaria, nagrinėja etninio ir kultūrinio tapatumo klausimus (tradicijas, papročius, gyvenimo būdą, tautinius kostiumus, etninius instrumentus, etninę muziką ir kt.), jų atsakymai pasiskirstė taip: „labai dažnai“ – 0 proc.; „dažnai“ – 14 proc.; „kartais“ – 54 proc.; „niekada“ – 26 proc., neatsakė 6 proc. Galima daryti išvadą, kad etnis ir kultūrinis tapatumas mūsų visuomenėje užima ne pačią svarbiausią vietą!

Gal todėl ir kyla klausimas, kodėl bendrojo ugdymo mokyklų muzikos mokytojai neteikia reikšmės etninei muzikai kaip priemonei tautinei savimonei ugdyti. Etninės muzikos žiniomis mokytojai pasinaudoja tik pamokose, pasitelkdami žinomų muzikos pedagogų E. Balčyčio, V. Krakauskaitės, E. Veličkos, D. Račiūnaitės-Vyčienės ir kt. vadovėlius. Pagrindinis krūvis mokant studentus ir mokinius groti etniniais instrumentais gula ant muzikos mokytojų (dėstytojų) bei folkloro ansamblių vadovų pečių.

Lietuvos valstybei sparčiai integruojantis į Europos Sąjungą, kiekvieno piliečio pareiga yra saugoti savo tautos identitetą, siekiant visais įmanomais būdais puoselėti šalies kultūrinės, meninės bei dvasinės vertybes. Etninė muzika yra unikali, tačiau pamažu nykstanti tautinė vertybė. Europiniai pavyzdžiai patvirtina, kad „menkas ar laiku neatkreiptas dėmesys į tautinės muzikos išsaugojimą jau nemažai šalių padėjo užmiršti savo liaudies dainas ir instrumentinę muziką. Tauta be tradicijų tęstinumo, be liaudies

muzikos yra tauta be savo veido“ (Vaišnorienė, 2004, p. 42). Kas perims, tęs ir saugos tautos dvasines vertybes, instrumentinę muziką, jei ne vaikai ir jaunimas. Orientavimas į etnines ir kultūrinės vertybes, suprantama, labiausiai priklauso nuo tėvų. Tačiau mokytojo vaidmuo taip pat yra labai didelis. Kokius prioritetus pasirinks mūsų vaikai, tokią turėsime mokyklą ir valstybę.

Mūsų laikais įsigali nauja mada, kai „folklorizmo reiškinių bei sąveikų įvairovė liudija gimstant naują muzikinį sąjūdį, kada liaudies dainoms pritaria ne tik kanklėmis, bet ir, anot Eirimo Veličkos, „folkroko, neofolkloro, improfolklo, postfolkloro, džiazfolko, netradicinio folkloro ir kitokie popkolektyvai“ (Baltrėnienė, Palubinskienė, 2005, p. 45). Manome, kad muzikos mokytojai ir dėstytojai galėtų dirbti lanksčiau, bandytų labiau sudominti mokinius ir studentus panaudodami pamokoje šiuolaikiškų senųjų etninių muzikos atlikimo kompaktinių plokštelių įrašų, įdomesnių aranžuotčių bei kompozitorių kūrinį (Palubinskienė, 2012, p. 44), leistų improvizuoti etninės muzikos temomis.

Išvados

1. Mokiniai ir studentai geba analizuoti, vertinti etninės muzikos mokymosi reikalingumą, suvokia, kad muzikuodami etniniais instrumentais prisideda prie tautinių vertybių išlikimo, tradicijų tęsimo.

2. Ištyrus mokinių ir studentų etninės muzikos žinių, informacijos gavimo būdų ir šaltinių duomenis, paaiškėjo, kad pagrindinis etninės muzikos žinių gavimo šaltinis yra muzikos mokytojas, muzikos kolektyvas, šeima, festivaliai ir šventės, etninės ekspedicijos, šiek tiek žinių suteikia televizija ir radijas, internetas ir paskutinėje vietoje – draugai.

3. Mokinių, studentų ir mokytojų teigimu, etnis instrumentinis muzikavimas padeda ugdyti tautinę savimonę.

Literatūra

- Baltrėnienė, M., Palubinskienė, V. (2005). Moksleivių tautinės savimonės ugdymo etnine muzika kai kurie aspektai. *Liaudies kultūra*, 2, 42–46.
- Bendrosios programos ir išsilavinimo standartai. Priešmokyklinis, pradinis ir pagrindinis ugdymas.* (2003). Vilnius: Švietimo aprūpinimo centras.
- Lepeškievė, V. (1996). *Humanistinis ugdymas mokykloje*. Vilnius: Valstybinis leidybos centras.
- Lietuvos švietimo reformos gairės.* (1990). Vilnius. 327 p.
- Palubinskienė, V. (2012). Mokinių tautinės savimonės ugdymo kanklių muzika kai kurie aspektai. In *Šiuolaikinė muzikos mokykla: dabartis ir perspektyva*. Vilnius: MM „Lyra“, 38–45.
- Palubinskienė, V., Deltuvaitė, G. (2010). Sutartinių vaidmuo mokinių etninio ugdymo procese. *Liaudies kultūra*, 4 (133), 30–34.

- Pocius, Gerald L. (1993). Tautinis identiškumas ir folkloras. *Liaudies kultūra*, 2, 9–11.
- Prakapavičienė, V. (2007). Grojimo kanklėmis patirtis – asmenybės sklaidos veiksnys. *Meninės veiklos sociokultūriniai aspektai. Mokymo priemonė*. Sudarė Jolanta Kisielytė-Sadauskienė. Vilnius: VPU leidykla, 57–63.
- Tarnauskaitė-Palubinskienė, V. (2009). *Kanklės lietuvių etninėje kultūroje: mokslinė monografija*. Vilnius: VPU leidykla. 504 p.
- Vaišnorienė, R. (2004). Tautinės muzikos integravimas į šiuolaikinį jaunimo ugdymą: aktualijos ir problematika. In *Tautinė muzika ir jaunimas. Mokslinės metodinės konferencijos pranešimai*. Vilnius: LLKC, 42–43.
- Voronovienė, M. (2004). Liaudies instrumentų mokymo specifika rajono muzikos mokykloje. In *Tautinė muzika ir jaunimas. Mokslinės metodinės konferencijos pranešimai*. Vilnius: LLKC, 44–46.

Some Aspects of Schoolchild's and Students' Ethnic Identity Development Through Ethnic Instrumental Music

Vida Palubinskienė

Lithuanian University of Educational Sciences, Faculty of Education, Department of Music, Studentų St. 39, LT-08106 Vilnius, Lithuania, vida.palubinskiene@leu.lt

Summary

One of the basic objectives of contemporary pedagogy is developing youth's national musical culture. In the course of history, when the idea of Lithuanian independence used to become realistic and tangible, special attention was paid to identity issues. The efforts to sustain and to thoroughly foster our traditions, customs, language and ethnical music had the greatest impact on the development of Lithuanian people's national awareness. The essential categories characterising the Lithuanian national identity have been and remained self-awareness, language, customs, folk art, and ethnical instruments. Playing instrumental music in ensembles using ethnical instruments has also greatly contributed to preserving of Lithuanian traditions and national identity, as a way of national awareness.

Object of research: Some aspects of schoolchilds and students ethnic identity development through ethnic instrumental music.

Aim of research: investigate of the meaning of teaching ethnic instrumental music in the process of developing the knowledge of the ethnical identity.

Methods of research: questionnaire scientific methodological literature review, questionnaire and a summary of comparison.

The traditions of playing instrumental music in ensembles are quite old and deep-rooted in Lithuania. Ethnical instruments (the *kanklės*, reed-pipes, pan flutes, etc.) have been always regarded as a symbol of national awareness. Therefore, continuity and dissemination of related traditions and their application in various aspects contributes, at least partially, to the possibility of preserving national values and developing national identity.

Playing instruments in ensembles helps young people develop their musical listening skills and memory, get more matured spiritually, as well as form aesthetic feelings and artistic understanding of music.

For educators, the ability to play different ethnical instruments is helpful in the respect of having more variety in their classes, involving the learners in extracurricular activities, and making closer acquaintances with the pupils and their parents.

The possibility to develop the national identity of young people by means of playing in ensembles is exploited not only in Lithuania. This kind of experience has been used quite long in the practices of other countries. Therefore, in the rapid course of globalisation processes, it is of great importance to educate the young generation in the spirit of national traditions.

Keywords: *playing ethnical instrumental music, ethnical and cultural identity, ethnic music, pupil, student, teacher of music, school.*

Įteikta / Received 2014-02-10
Priimta / Accepted 2015-01-12